

DOMOWINA

DYPK 1. – 1.

**Naćisk protokola
zjawneho džěła 3. (rjadneho) posedženja Zwjazkowego předsydstwa Domowiny**

datum:	pjatk, 05.12.2025
čas:	18.30 hodź. – 21.20 hodź.
městnosć:	Wuměłstwowa hala Łužica w Choćebuzu
přitomni na městnje:	D. Statnik, dr. H. Leipner, F. Albertowa, B. Bělk, J. Bělk, M. Brycka, J.-M. Čornakec, B. Cyž, M. Dubianojc, J. Glücklich, M. Hančik, A. Hiccyna, J. Kliman, Š. Kušcyc, A. Šurmanowa, D. Wowčerjowa, T. Suchy, S. Hejduška, M. Mark
digitalnje přitomni: zamołwjani:	- M. Młynkowa, M. Wróblowa, M. Hasacki, C. Měršowa, R. Dźištawk, J. Ryćer, B. Benada, K. Strukowa
hosćo na městnje:	J. Šoćina, M. Końcař, B. Melcher, dr. B. Brězanowa, M. Di Sarnowa, B. Šimanec, dr. Jana Soćina, Katrin Suchec-Dźištawkowa, Marko Dźištawk, Karolin Wuglaric, RBB, Nowy Casnik
hosćo digitalnje:	-

0.	Zahajenje posedženja
	Witanje / zwěšćenje přitomosće a zamołwjenjow / zwěšćenje wobzamknjenjakmanosće / schwalenje dnjoweho porjada / zwěšćenje zajatosće
	Wot cyłkownje 27 čłonow zwjazkowego předsydstwa je 15 přitomnych = 56 % . wot DYPKA 1: 19 přitomnych = 70 %
	Z tym je gremij wobzamknjenjakmany.
	<u>Wobzamknjenje č. 20 z dnja 05.12.2025:</u> Dnjowy porjad zjawneho džěła 3. (rjadneho) posedženja zwjazkowego předsydstwa so schwali.
	Wuslědk wothłosowanja:
	za namjet: 15 přećiwo namjetej: 0 so htosa wzda: 0
	Namjet so z tym přiwza.
	Zajatosć so njezwěsći.

1.	<p>Pšepódaše wósebnego pšípóznaša młodeje ekscelece w dolnoserbšćinje</p> <p>Wósebnje pšípóznaše młodeje ekscelece w dolnoserbšćinje stej 2025 dóstatoj Karlina Wuglaric a Mira Dubianojc. Wobě stej na DSG a w Zorja-projekće bytoj. B. Melcher a B. Brězanowa připóznaće přepodataj.</p> <p>D. Wowčerjowa, T. Suchy, S. Hejduška a M. Mark so přidruža. Z tym je <u>19 čłonow ZP</u> přitomnych = 70 %.</p>			
2.	<p>Wobjednanje protokola 2. (rjadneho) posedženja dnja 26.09.2025 w Miłorazu</p> <p>Žane přispomnjenja.</p>			
3.	<p>Widejowy projekt za wjelerakosć w Dolnej Łužicy a aktualnosći z 3. kursa Zorja</p> <p>F. Albertowa rozprawja: Projekt so z widejom předstaji. Za čas projekta su tři wideja nastali, kiž su na youtube-stronje Domowiny wozjewjene. Wona poskići, zo bychu tute wideja tež w šulach a při dalšich składnosćach předstajili. Aktualnje běži třeci Zorja-kurs. Wobdźělnicy su jara diferencowani w swojich rěčnych kmanosćach. Rěčne znajomosće sahaja wot A1 do B1.</p>			
4.	<p>Napšašowanja čłonkow Domowiny a gósci k serbskim nastupnosćam</p> <p>Žane naprašowanja njejsu.</p>			
5.	<p>Wólby mytowanskeho wuběrka Domowiny 2026-2029</p> <p>D. Statnik zawjedže do wólbow. ZP ma nadawk čłonow mytowanskeho wuběrka wolić, kiž rozsudža wo spožčenju “Myta Domowiny”, “Myta Domowiny za dorost“ a “Čestneho znamješka”.</p> <p><u>Wobzamknjenje č. 21 z dnja 05.12.2025:</u> We wólbny m wuběrku za wólby mytowanskeho wuběrka Domowiny 2026-2029 skutkuja: Judit Šołćina, Bernd Melcher a Marcus Końcař.</p> <p>Wuslědk wothłosowanja:</p> <table border="1" data-bbox="260 1514 1453 1585"> <tr> <td data-bbox="260 1514 655 1585">za namjet: 19</td> <td data-bbox="655 1514 1058 1585">přećiwo namjetej: 0</td> <td data-bbox="1058 1514 1453 1585">so hłosa wzda: 0</td> </tr> </table>	za namjet: 19	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 0
za namjet: 19	přećiwo namjetej: 0	so hłosa wzda: 0		
	<p>M. Końcař je předsyda wólbneho wuběrka. Za wólby płaći wólbny porjad Domowiny. Na zjawnu namotwu z dnja 22.10. smy ze stron župow a towarstwow 12 zwólniwych kandidatow dóstali.</p> <p>Zwólniwosć kandidatury, wopodstatnjenje, zo njejsu w žanej ekstremistiskej stronje aktiwni a zo w padže wólbow tute přiwozmu, pisomnje předleži. Dalšich namjetow za kandidatow njeje. M. Końcař předstaji kandidatow:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Franciska Albertowa, župa Dolna Łužyca - dr. Pětš Šurman, župa Dolna Łužyca - Karin Tšukowa, župa Dolna Łužyca - Beno Bělk, Zwjazk serbskich spěwarskich towarstwow - Jan Bělk, Zwjazk serbskich wumětcow 			

- Zala Cyžowa, Župa „Michał Hórnik“ Kamjenc
- Milan Funka, Serbski Sokot
- dr. Ines Kellerowa, Maćica Serbska
- Gabriela Linakowa, Župa „Handrij Zejler“ Wojerecy
- Theres Popjelina, Zwjazk serbskich rjemjeslnikow a předewzaćelow
- Jan Rychtař, Župa Jakub Lorenc-Zalěski we wokrjesu Zhorjelc
- Leńka Thomasowa, Župa „Jan Arnošt Smoler“ Budyšin

Z jednanskeho porjada mytowanskeho wuběrka wuchadźa: Wuběrk ma 9 čłonow, z nich su znajmjeńša 3 čłonojo z Delnjeje Łužicy. Wólbny lisćik je do dweju džělow džěleny. Čłonojo ZP maja tuž maks. 3 hłosy za kandidatow z DŁ a maks. 6 hłosow za dalšich kandidatow.

Wón skedźbni na wažnu zasadu, hlej § 6 dypk 1 wólbneho porjada:

“Woleny je kandidat, kotryž je wjace hač połojcu wotedatych płaćiwych hłosow dóstať.”

Wot 27 čłonow ZP je **19 přitomnych**. Tuž dyrbi kóždy kandidat znajmjeńša 10 hłosow dóstać.

M. Końcař namotwja čłonow ZP z pomocu wólbneho lisćika hłosować a tutón potom do wólbneho kašćika tyknýć.

D. Statnik dźakuje so wšitkim dotalnym čłonom mytowanskeho wuběrka: F. Albertowej, B. Bělkej, L. Thomasowej, H. Apeltowej, B. Braumanowej, Z. Cyžowej, U. Henšelowej, I. Kellerowej a G. Linakowej.

Wólbny wuběrk wuliči hłosy.

6. Serbske rěčne kubłanje na šulach Sakskeje

- **Ewaluacija rěčnych kmanosćow šulerjow**
- **Wužadanja w přichodže a aktualny staw našich prócowanjow**

Dr. Jana Šotćina předstaji wuslědki ewaluacije rěčnych kmanosćow šulerjow 8. lětnikow. Prezentaciju dóstanu čłonojo z protokolom.

K. Suchec-Dźištawkowa předstaji wužadanja w přichodže. Dale předstaji šulerske ličby, kiž su aktualnje hišće relatiwnje stabilne. Nimo toho prezentuje wona aktualne wuwice Sorabistiskeho instituta w Lipsku. Prezentaciju dóstanu čłonojo z protokolom.

Diskusija:

H. Leipner: Dožiwja šulerjo rěčne rupy zwonka šule? Kotra rěč je dominantna rěč šulerjow?

J. Šotćina wospjetuje, zo je za Serbow kwalita rěče šulerjow wosebje wažna, dokelž mamy jenož mały šulerjow a wšitkich nuznje trjebamy za rewitalizaciju rěče.

A. Hiccyna a J. Glücklich wuprajitaj wědomostnikam dźak za wobšěrne slědženje na serbskich šulach.

Prašenje knjeza Brycki počahuje so na rěčne začuće a začuće identity. Předleža k tomu dopóznaća?

dr. J. Šotćina: Ně, žane systematiske dźěła k tomu njepředleža.

J.-M- Čornakec so praša, kak so koncept 2plus hladajo na team-teaching přesadźi.

	<p>dr. J. Šotčina: team-teaching je so do koncepta zapisať, jako mějachmy dosć wučerjow na šulach.</p> <p>J. Šotčina so zajimuje, hač hodži so šulska wučba optiměrować.</p> <p>dr. J. Šotčina: Haj, ale puć njewjedže přez nowe wučbne plany. To předohto traje. Dyrbimy material wuhódnoćić a zaměrnje to zwučować, štož šulerjam ćežko padnje.</p> <p>B. Cyž rysuje wuwice wot zawjedženja koncepta 2plus sem. Poprawny zaměr runohódneje dwurěčnosće njeje so docpět. Wón namotwi znowa, syć serbskich šulow wutworić. Nadžija so, zo so za džesać lět lěpše rezultaty předstajeja. Apel B. Cyža: akcisku skupinu wutworić.</p> <p>A. Hiccyna wotmołwi: akcija je móžna, ale w datym ramiku, wšitko druhe je iluzoriske.</p> <p>A. Šurmanowa wujasni, zo akciska seš w DŁ ničo wunjesta njeje.</p> <p>dr. B. Bržanowa skedźbni na to, zo intensiwne wuknjenje přez dlěši čas wotpowědne rezultaty přinjese. To pokazataj projektaj ZARI a ZORJA. Tohodla wona namjetuje, so politisce wo to prócować, zo móža serbscy šulerjo a šulerki socialne lěto jako lěto wuknjenja serbšćiny absolwować.</p> <p>Wosebite připóznaće ekscelency w hornjoserbšćiny móħto so na zakładze wobstateho testa C2 spožčić jako intensiwny kubtanski dowol, podobnje kursam čěšćiny w Čěskej.</p> <p>D. Statnik hódnoći wodžensku skupinu 2plus při SMK - što wona wuskutkować móže a što nic. Jeho zajimuje, kak so mjenje intensiwne wuwučowanje serbšćiny, tež w fachowej wučbje, wuskutkuje.</p> <p>dr. J. Šotčina wujasni, kak komplikowane je, to wobwliwować, dokelž njedadža so młodži absolwenća tak na šule wodzić kaž by trěbne było.</p> <p>D. Wowčerjowa skedźbni na wuznam šulskeje wokoliny. Cyta wjes dyrbi so sobu wo rěčne kubtanje prócować.</p>																		
<p>7.</p>	<p>Wuslědk wólbow mytowanskeho wuběrka Domowiny</p> <p>Wólbny wuběrk wozjewi wuslědk wólbow. 19 čtonkow a čtonow ZP su wohtosowali. Najwjace htosow su dóstali:</p> <table data-bbox="268 1473 782 1796"> <tr> <td>dr. Pětš Šurman</td> <td>19 htosow</td> </tr> <tr> <td>Franciska Albertowa</td> <td>18 htosow</td> </tr> <tr> <td>Leńka Thomasowa</td> <td>17 htosow</td> </tr> <tr> <td>Karin Tšukowa</td> <td>17 htosow</td> </tr> <tr> <td>Zala Cyžowa</td> <td>15 htosow</td> </tr> <tr> <td>Gabriela Linakowa</td> <td>15 htosow</td> </tr> <tr> <td>dr. Ines Kellerowa</td> <td>15 htosow</td> </tr> <tr> <td>Beno Bělk</td> <td>14 htosow</td> </tr> <tr> <td>Jan Rychtař</td> <td>11 htosow</td> </tr> </table> <p>Tući 9 skutkuja wot nětka w mytowanskim wuběrku.</p>	dr. Pětš Šurman	19 htosow	Franciska Albertowa	18 htosow	Leńka Thomasowa	17 htosow	Karin Tšukowa	17 htosow	Zala Cyžowa	15 htosow	Gabriela Linakowa	15 htosow	dr. Ines Kellerowa	15 htosow	Beno Bělk	14 htosow	Jan Rychtař	11 htosow
dr. Pětš Šurman	19 htosow																		
Franciska Albertowa	18 htosow																		
Leńka Thomasowa	17 htosow																		
Karin Tšukowa	17 htosow																		
Zala Cyžowa	15 htosow																		
Gabriela Linakowa	15 htosow																		
dr. Ines Kellerowa	15 htosow																		
Beno Bělk	14 htosow																		
Jan Rychtař	11 htosow																		
<p>8.</p>	<p>Nowosće wokoto doma Měrcina Nowaka-Njehorńskeho</p> <p>Architekt Marko Džisławk předstaji w mjenje zamotwiteho wuběrka naćisk za wužiwanje rumnosćow a wonkowny napohlad domu a ležownosće. Škódnika w drjewje dla bě trěbne, zo</p>																		

	<p>so džěl doma woptuni. Planowane je, zo so dom hač do pózdnjeho lěča 2026 přetwari. Wuběrk džěta dołhodobnje na wobsahowej koncepciji za dalše wužiwanje domu.</p> <p>Prezentaciju dóstanu čtonojo z protokolom.</p>					
9.	Wobzamknjenja					
9.1.	<p>Wužiwanje posedźenskich widejow zwjazkowego předsydstwa za spóznawanje rěče předtoha ZP 21/2025</p> <p><u>Wobzamknjenje č. 22 z dnja 05.12.2025:</u> Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamknje:</p> <p>Zwjazkowe předsydstwo Domowiny přizwoli próstwje Založby za serbski lud za rěčne spóznawanje nahrawanja/wideja posedzenjow wužiwać směć. Wužiwanje wobmjezuje so na wólbnu dobu 2025 – 2029.</p> <p>Wuslědk wothłosowanja:</p> <table border="1"> <tr> <td>za namjet: 18</td> <td>přećiwo namjetej: 0</td> <td>so htosa wzda: 1</td> </tr> </table>			za namjet: 18	přećiwo namjetej: 0	so htosa wzda: 1
za namjet: 18	přećiwo namjetej: 0	so htosa wzda: 1				
9.2.	<p>Pomjenowanje zastupjerja Domowiny w jury Myta Zejlerja w dobie 2026-2031 předtoha ZP 22/2025</p> <p><u>Wobzamknjenje č. 23 z dnja 05.12.2025:</u> Zwjazkowe předsydstwo Domowiny wobzamknje:</p> <p>Zwjazkowe předsydstwo přepoda prezidijej Domowiny nadawk, za sobudžěto w jury Myta Zejlerja na dobu 2026-2031 wosobu pomjenować.</p> <p>Prezidij ma zwjazkowe předsydstwo wo rozsudže informować.</p> <p>Zwjazkowe předsydstwo džakuje so dotalnej zastupjerce w gremiju Francisce Grajcarekowej.</p> <p>Wuslědk wothłosowanja:</p> <table border="1"> <tr> <td>za namjet: 18</td> <td>přećiwo namjetej: 0</td> <td>so htosa wzda: 1</td> </tr> </table>			za namjet: 18	přećiwo namjetej: 0	so htosa wzda: 1
za namjet: 18	přećiwo namjetej: 0	so htosa wzda: 1				
10.	<p>Rozpšawa pšedsedarja Domowiny, prezidiuma a čtonkow zwězkowego pšedsedařstwa wó žětabnosći kšywowego zwězka mjazy pósejzenjoma zwězkowego pšedsedařstwa Nacerjenje góspodařskego plana za lěto 2026</p> <p>Rozprawa předsydy a prezidija předleži čtonam zwjazkowego předsydstwa pisomnje.</p> <p>H. Leipner rozprawja wo seminarje słowjanskich mjeńšin pola FUEN, kiž wotmě so w Goricy pola słowjenskeje mjeńšiny w Italskej. Wón je dale rěčnik słowjanskich mjeńšin. Dale rozprawja wo FUEN kongresu w Južnym Tirołu, na kotrymž je so wón jako wice-prezident FUEN wuzwolił.</p> <p>B. Cyž: prawnski wuběrk ZP je so zešoł, dalše posedzenje budže spočatk januara. B. Cyž je rěčnik wuběrka.</p>					

	Wón informuje nimo toho wo słyšenju w “Europskim wuběrku” krajneho sejma Schleswigo-Holsteinskeje k temje sudniska rěč, na kotrymž je so w mjenje Domowiny wobdźělit.	
11.	Wšakorakosći a informacije	
	<u>Wobzamknjenje č. 24 z dnja 05.12.2025:</u> Zwjazkowe předsydstwo podlěši dźělawosć wuběrka za wudźětanje namjeta za wysokosć mytowanjow Domowiny hač do decembra 2026 a za wuběrka za dom M. Nowaka Njehorńskeho hač do junija 2027.	
	Wuslědk wothłosowanja:	
	za namjet: 19	přećiwo namjetej: 0 so htosa wzda: 0
	<u>Klawsura zwjazkowego předsydstwa</u> D. Statnik pokaza na klawsuru zwjazkowego předsydstwa, kotraž budže 31.01.2026 w Budyšinje. Jeli maja čłonojo ZP namjety abo přeća za temy, móža je referentce M. Di Sarnowej zdźělic.	

protokol:

dr. B. Brězanowa

přehladatoj:

M. Di Sarnowa, D. Statnik